

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

องค์ประกอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สภาปฏิรูปแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกิน ๒๕๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ

ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๑ คน และรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติไม่เกิน ๒ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามมติของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่มาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการสรรหาสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ สรุปได้ดังนี้

(๑) จัดให้มีคณะกรรมการสรรหาบุคคลด้านต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ด้านละ ๑ คณะ และให้มีคณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัด แต่ละจังหวัดเพื่อสรรหาจากบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น ๆ

(๒) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาแต่ละด้านจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับของบุคคลในด้านนั้น ๆ

(๓) ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และมีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในแต่ละด้านแล้วจัดทำบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการนี้ คณะกรรมการสรรหาจะเสนอชื่อตนเองมิได้

(๔) การสรรหาบุคคลตาม (๓) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม ภาควิชาการ ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ การกระจายตามจังหวัด โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาส

(๕) คณะกรรมการสรรหาแต่ละด้านจะต้องเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติจำนวนไม่เกิน ๕๐ คน แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของรายชื่อที่ได้รับในด้านนั้น ๆ ไปให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ส่วนคณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดต่าง ๆ รวมถึงกรุงเทพมหานครจะต้องเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติจำนวนไม่เกิน ๕ คน ไปให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๖) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลที่เห็นสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาตาม (๑) เสนอได้ไม่เกิน ๒๕๐ คน โดยในจำนวนนี้

ให้คัดเลือกจากบุคคลที่คณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดเสนอ จังหวัดละ ๑ คน จำนวน ๗๗ คน นอกจากนั้น ให้พิจารณาคัดเลือกจากที่คณะกรรมการสรรหาด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๑ ด้าน จำนวนไม่เกิน ๑๗๓ คน

คุณสมบัติของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี ทั้งนี้ ไม่ห้ามผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองภายในระยะเวลา ๓ ปี ก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
๒. เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
๓. เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
๔. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
๕. เคยต้องคำพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
๖. อยู่ระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยถูกถอดถอนจากตำแหน่ง
๗. เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน ในฐานความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก
๘. เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
๙. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหรือรัฐมนตรี ในขณะที่เดียวกันมิได้

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ตาย
๒. ลาออก
๓. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
๔. สภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ
๕. ไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

องค์ประชุม

การประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การตราข้อบังคับการประชุม

สภาปฏิรูปแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

หน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สภาปฏิรูปแห่งชาติมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเมือง
- (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๔) การปกครองท้องถิ่น
- (๕) การศึกษา
- (๖) เศรษฐกิจ
- (๗) พลังงาน
- (๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๙) สื่อสารมวลชน
- (๑๐) สังคม
- (๑๑) อื่น ๆ

การปฏิรูปด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

อำนาจหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. เสนอรายชื่อกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒๐ คน โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นครั้งแรก

๒. ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติมีหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓๖ คน ประกอบด้วย

- ๒.๑ ประธานคณะกรรมการตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เสนอ จำนวน ๑ คน
- ๒.๒ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) เสนอจำนวน ๒๐ คน
- ๒.๓ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เสนอจำนวน ๕ คน
- ๒.๔ คณะรัฐมนตรี (ครม.) เสนอจำนวน ๕ คน
- ๒.๕ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เสนอจำนวน ๕ คน

ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่เรียกประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งแรก

๓. เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประโยชน์ ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มีการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติครั้งแรก

๔. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) คณะรัฐมนตรี (ครม.) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการข้างต้น หากเห็นว่ากรณีใดจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ ให้สภาปฏิรูปแห่งชาติจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป แต่กรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้จัดทำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

๕. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้น

๕.๑ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำเสร็จต่อ ประธาน สภาปฏิรูปแห่งชาติ และให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติจัดให้สภาปฏิรูปแห่งชาติประชุมกันเพื่อพิจารณา เสนอแนะหรือให้ความเห็นให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ

๕.๒ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเสร็จสิ้นการพิจารณา คำขอแก้ไขเพิ่มเติมของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมี สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติลงชื่อรับรองไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่ยื่นคำขอหรือที่ให้คำรับรอง คำขอของสมาชิกอื่นแล้ว จะยื่นคำขอหรือรับรอง คำขอของสมาชิกอื่นอีกมิได้

๕.๓ เมื่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เสนอ ร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้นทั้งฉบับ โดยสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีมติภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการการยกร่าง รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความของร่างรัฐธรรมนูญนั้นมิได้ เว้นแต่ เป็นข้อผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญ และคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติม นั้น หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์ขึ้น

๖. พิจารณาวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

กรณีสภาปฏิรูปแห่งชาติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ

๑. เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาปฏิรูป แห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติ

๒. เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและ ใช้บังคับได้ โดยให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

กรณีที่สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ได้รับร่างรัฐธรรมนูญหรือสภาปฏิรูปแห่งชาติไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ จะมีผลให้สภาปฏิรูปแห่งชาติ และคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลง

กรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญพระราชทานคืนมาหรือเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ หรือร่างรัฐธรรมนูญนั้นตกไป จะมีผลให้สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันสิ้นสุดลง และให้มีการดำเนินการแต่งตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่ ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติห้ามประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดำรงตำแหน่งประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณีชุดใหม่

เอกสิทธิ์

ในการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติสมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนนจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ให้คุ้มครองถึงกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณารายงานการประชุมตามคำสั่งของสภาปฏิรูปแห่งชาติหรือคณะกรรมการ บุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใดที่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติด้วย แต่ไม่คุ้มครองสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใด หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณสภาปฏิรูปแห่งชาติ และถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

กรณีที่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติถูกควบคุมหรือขัง ให้ส่งปล่อยเมื่อประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติร้องขอ หรือในกรณีถูกฟ้องในคดีอาญา ให้ศาลพิจารณาคดีต่อไปได้ เว้นแต่ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติร้องขอให้งดการพิจารณาคดี

เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานสภาและรองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรรมการ การกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
